

APSTIPRINĀTI
Latvijas Centrālā depozitārija
padomes sēdē
2004. gada 18. jūnijā

GROZĪJUMI
apstiprināti Latvijas Centrālā depozitārija
padomes sēdē
27.03.2006.; 29.05.2007.

Latvijas Centrālā depozitārija noteikumi Nr.6
“Par norēķiniem par biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem”

Latvijas Centrālā depozitārija (turpmāk – LCD) noteikumi Nr. 6 “Par norēķiniem par biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem” (turpmāk – Noteikumi) ir izstrādāti, pamatojoties uz Finanšu instrumentu tirgus likuma (turpmāk – Likums) 94.panta otrās daļas ceturto punktu un nosaka kārtību, kādā tiek veikti norēķini par biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar finanšu instrumentiem, kuri ir iegrāmatoti LCD.

1. Noteikumos lietotie termini

- 1.1. Noteikumos lietotie termini un jēdzieni, kas nav skaidroti, atbilst Likumā lietotajiem terminiem un jēdzieniem.
- 1.2. Birža – kapitālsabiedrība, kura Likumā noteiktajā kārtībā saņēmusi licenci regulētā tirgus organizēšanai vai kura saskaņā ar Likumu ir ieguvusi tiesības pārvaldīt citus finanšu instrumentu tirgus (daudzpusējo tirdzniecības sistēmu) (turpmāk visi kopā – Biržas organizētie tirgi).
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)
- 1.3. Biržas biedrs – ieguldījumu brokeru sabiedrība vai kredītiestāde, kura saskaņā ar Likumu ir tiesīga kļūt par Biržas biedru un Biržas noteiktajā kārtībā ir ieguvusi Biržas biedra statusu.
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)
- 1.4. Darījums – darījums, kas tiek veikts ar LCD iegrāmatotiem un Biržas organizētajos tirgos iekļautiem finanšu instrumentiem un kas atbilstoši Biržas noteiktajai kārtībai ir noslēgts vai reģistrēts Biržas tirdzniecības sistēmā.
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)
- 1.5. DVP norēķini - norēķinu veids “piegāde par samaksu” (*delivery versus payment*) finanšu instrumentu darījumiem, kurā finanšu instrumentu pārvedumi un ar tiem saistītie naudas norēķini notiek vienlaicīgi, tādējādi izslēdzot risku, ka darījuma puses nepiegādās finanšu instrumentus vai nesamaksās naudu.
- 1.6. Korespondējošais konts LCD - finanšu instrumentu uzskaites konts, kuru LCD atver LCD dalībniekam un kurā uzskaita LCD dalībnieka turējumā esošos finanšu instrumentus.
- 1.7. LCD dalībnieks – ieguldījumu brokeru sabiedrība vai kredītiestāde, kura Likumā noteiktajā kārtībā ir ieguvusi tiesības sniegt ieguldījumu pakalpojumus un turēt finanšu instrumentu kontus un kura LCD noteiktajā kārtībā ir ieguvusi LCD dalībnieka statusu.
- 1.8. Neto pozīcija – viena LCD dalībnieka saistību kopums naudā vai finanšu instrumentos pret citiem LCD dalībniekiem, kas aprēķināts, ņemot vērā noslēgtos Darījumus ar vienādu S dienu, no kuriem atskaitīti ieskaita rezultātā dzēstie savstarpējie prasījumi.
- 1.9. Norēķinu uzdevumi – uzdevumi, kurus Birža iesniedz LCD, lai veiktu DVP norēķinus par finanšu instrumentu pirkšanas un pārdošanas Darījumiem.
- 1.10. T diena – Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas diena.
- 1.11. T+0 - Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas diena, kas vienlaicīgi ir arī diena, kurā notiek finanšu instrumentu un ar tiem saistītie naudas norēķini.

1.12. T+1 – nākamā darba diena pēc Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas dienas.

1.13. T+3 – trešā darba dienas pēc Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas dienas.

1.14. S diena - diena, kurā notiek finanšu instrumentu norēķini un ar tiem saistītie naudas norēķini.
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

2. Vispārīgie jautājumi

2.1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā LCD organizē norēķinus par Darījumiem, ja saistītos naudas norēķinus veic latos.

2.2. LCD norēķinu sistēmā ar Darījumiem saistītie norēķini tiek veikti vienā no šādiem veidiem:

2.2.1. DVP norēķini pēc neto pozīcijām, ja Darījumam norēķinu periods ir T+1 vai garāks;

2.2.2. DVP norēķini par katru darījumu atsevišķi (pēc bruto principa), ja Darījuma norēķinu periods ir T+0.

2.3. DVP norēķinu izpildes rezultātā LCD pārskaita norēķinu uzdevumā norādītos finanšu instrumentus no tā LCD dalībnieka korespondējošā konta, pie kura finanšu instrumentu pārdevējam atvērts finanšu instrumentu konts, uz tā LCD dalībnieka korespondējošo kontu, pie kura finanšu instrumentu pircējam atvērts finanšu instrumentu konts, un līdzveidoji finanšu instrumentu pārskaitīšanai, ieskaita naudu LCD dalībnieka, pie kura finanšu instrumentu pārdevējam atvērts finanšu instrumentu konts, norādītajā naudas kontā.

2.4. Naudas norēķinu banka Darījumiem, ar kuriem saistītos naudas norēķinus veic latos, ir Latvijas Banka.

2.5. LCD dalībnieks ar Darījumiem saistītos naudas norēķinus var veikt:

2.5.1. tiešā veidā, ja LCD dalībnieks tur naudas kontus un ir noslēdzis trīspusēju līgumu ar LCD un Latvijas Banku atbilstoši LCD noteikumiem nr.1 "Par LCD dalībniekiem";

2.5.2. netiešā veidā, ja LCD dalībnieks ir noslēdzis līgumu ar LCD dalībnieku, kurš var veikt naudas norēķinus tiešā veidā (turpmāk – pilnvarotais LCD dalībnieks), par naudas norēķinu nodrošināšanu un šis līgums ir iesniegts LCD. Maksimālā naudas summa, kuru LCD dalībnieks ir tiesīgs izmantot neto un bruto norēķiniem par katras dienas Darījumiem(u), tiek norādīta līgumā vai uz līguma pamata izsniegtajā pilnvarā, kuru LCD dalībnieks iesniedz LCD. Līgumā var paredzēt, ka pilnvarotais LCD dalībnieks katru dienu sniedz LCD paziņojumu, kurā norāda naudas summu, par kādu tas piekrīt veikt naudas norēķinus par cita LCD dalībnieka veiktajiem darījumiem. Ja līgumā vai pilnvarā netiek minēta konkrēta maksimālā naudas summa, kuru LCD dalībnieks ir tiesīgs izmantot neto un bruto norēķiniem par katras dienas Darījumiem(u), LCD pieņem, ka norēķiniem izmantojamā naudas summa ir neierobežota.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)

2.6. Datu apmaiņa starp LCD un LCD dalībnieku notiek elektroniskā formā saskaņā ar LCD noteikumos nr.11 "Par datu apmaiņu" noteikto kārtību.

2.7. Datu apmaiņa starp LCD un Biržu notiek formā, kas noteikta līgumā, kurš noslēgts starp LCD un Biržu. Līgumā tiek noteikta arī kārtība, kādā Birža nodrošina LCD ar informāciju par tiem norēķinu veicējiem, kuri izmantojami, ja:

2.7.1. Biržas tirdzniecības sistēmā informācija par norēķinu veicēju, kurš ir izmantojams norēķiniem par Darījumu, ir ievadīta kļūdaina vai nepilnīga;

2.7.2. Noteikumos minētajos gadījumos pienākums veikt norēķinus pāriet Biržas biedram, kurš darījumu ir noslēdzis vai reģistrējis Biržā.

2.8. Ja DVP norēķinu procesā par Darījumiem ir iesaistīts ārvalstu centrālais depozitārijs vai finanšu instrumentu norēķinus organizējoša organizācija (turpmāk – ārvalstu centrālais depozitārijs), ar kuru LCD ir noslēdzis sadarbības līgumu, tad šo noteikumu izpratnē tas ir uzskatāms par LCD dalībnieku. LCD valde, ievērojot šos noteikumus, ja tas ir nepieciešams izstrādā kārtību, kurā aprakstītas specifiskas prasības, kas jāievēro LCD dalībniekiem, ja DVP norēķinu procesā par Darījumiem ir iesaistīts ārvalstu centrālais depozitārijs.

3. DVP norēķinu pēc neto pozīcijām vispārīgie jautājumi

3.1. LCD veic DVP norēķinus pēc neto pozīcijām par tiem Darījumiem, kuriem norēķinu periods ir T+1 vai garāks. Ja Birža norēķinu uzdevumā nav norādījusi citu norēķinu periodu, DVP norēķini pēc neto pozīcijām tiek veikti norēķinu periodā T+3.

3.2. LCD veic DVP norēķinus pēc neto pozīcijām, pamatojoties uz Biržas iesniegtajiem norēķinu uzdevumiem.

3.3. DVP norēķini pēc neto pozīcijām tiek pabeigti S dienā plkst.13.00 (turpmāk arī – pirmais norēķinu cikls), ja atbilstoši uz S dienas plkst.12.00 aprēķinātajām neto pozīcijām Noteikumu 4. sadaļā noteiktajā kārtībā ir nodrošināts pietiekams finanšu instrumentu un naudas daudzums.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

3.4. Ja pirmajā norēķinu ciklā kādu no neto pozīcijās iekļautajiem norēķinu uzdevumiem nevar izpildīt nepietiekama naudas daudzuma dēļ, visu attiecīgajā neto pozīcijā iekļauto norēķinu uzdevumu izpilde tiek pārcelta uz otro norēķinu ciklu un norēķini tiek veikti Noteikumu 5. sadaļā noteiktajā kārtībā.

3.5. Ja pirmajā vai otrajā norēķinu pēc neto pozīcijām ciklā kāds no norēķinu uzdevumiem netiek izpildīts, jo Noteikumu 4. un 5. nodaļā paredzētajā kārtībā un uz noteikto brīdi nav nodrošināts pietiekams finanšu instrumentu daudzums, LCD izslēdz norēķinu uzdevumu no neto pozīcijas aprēķina un veic to atsevišķi atbilstoši Noteikumu 6.12. punktā noteiktajai kārtībai.

4. DVP norēķinu pēc neto pozīcijām pirmais cikls

4.1. Birža T dienā sagatavo un nosūta LCD norēķinu uzdevumu saskaņā ar kārtību, kura noteikta starp LCD un Biržu noslēgtajā līgumā.

4.2. T dienā pēc norēķinu uzdevumu saņemšanas no Biržas LCD nekavējoties pārbauda un izvērtē, vai Darījumiem, par kuriem ir iesniegti norēķinu uzdevumi, ir nepieciešams apstiprinājums (piekrišana veikt norēķinus) no LCD dalībnieka, kurš atbilstoši norēķinu uzdevumā norādītajai informācijai nodrošina ar Darījumu saistītos norēķinus.

Ja apstiprinājums ir nepieciešams, LCD nekavējoties nosūta apstiprinājuma pieprasījumu attiecīgajam LCD dalībniekam, norādot nepieciešamo apstiprinājuma veidu.

4.3. LCD pieprasa no LCD dalībnieka apstiprinājumu (piekrišanu veikt norēķinus) šādos gadījumos:

4.3.1. ja Biržas iesniegtajā norēķinu uzdevumā ir norādīts, ka, ievadot uzdevumu Biržas tirdzniecības sistēmā, informācija par norēķinu veicēju bija ievadīta kļūdaini un līdz ar to norēķiniem nepieciešamo informāciju ir papildinājusi Birža, ņemot vērā Biržas biedra norādīto informāciju par minētajā gadījumā izmantojamo norēķinu veicēju;

4.3.2. ja Biržas iesniegtajā norēķinu uzdevumā ir norādīts, ka, ievadot uzdevumu Biržas tirdzniecības sistēmā, informācija par norēķinu veicēju bija ievadīta nepilnīgi un līdz ar to norēķiniem nepieciešamo informāciju ir papildinājusi Birža, ņemot vērā Biržas biedra norādīto informāciju par minētajā gadījumā izmantojamo norēķinu veicēju;

4.3.3. ja Biržas iesniegtajā norēķinu uzdevumā LCD ir norādīts, ka uzdevuma izpildei ir nepieciešams saņemt apstiprinājumu no LCD dalībnieka, kurš ir norādīts kā norēķinu veicējs Darījumam;

4.3.4. ja Biržas iesniegtajā norēķinu uzdevumā ir norādīts, ka ar Darījumu saistītos norēķinus nodrošinās LCD dalībnieks, kas nav tā pati juridiskā persona (Biržas biedrs), kas šo Darījumu ir noslēgusi vai reģistrējusi Biržas tirdzniecības sistēmā.

4.4. Līdz S dienas plkst. 10.00 LCD dalībniekam pēc savas iniciatīvas ir tiesības noraidīt norēķinu uzdevumu izpildi, šādos gadījumos:

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.4.1. ja Biržas tirdzniecības sistēmā ievadītajā uzdevumā informācija par norēķinu veicēju bija ievadīta kļūdaini un līdz ar to norēķiniem nepieciešamo informāciju ir papildinājusi Birža, ņemot vērā Biržas biedra norādīto informāciju par minētajā gadījumā izmantojamo norēķinu veicēju;

4.4.2. ja Biržas tirdzniecības sistēmā ievadītajā uzdevumā informācija par norēķinu veicēju bija ievadīta nepilnīgi un līdz ar to norēķiniem nepieciešamo informāciju ir papildinājusi Birža, ņemot vērā Biržas biedra norādīto informāciju par minētajā gadījumā izmantojamo norēķinu veicēju;

4.4.3. ja Biržas tirdzniecības sistēmā ievadītajā uzdevumā informācija par norēķinu veicēju bija ievadīta pilnā apjomā, taču tā neatbilst Darījuma puses rīkojumam (iesniegtajam uzdevumam).

4.5. LCD dalībnieks, noraidot norēķinu uzdevuma izpildi pēc savas iniciatīvas, nosūta LCD attiecīgu paziņojumu. Šajā paziņojumā LCD dalībniekam ir tiesības norādīt precizētu norēķiniem nepieciešamo informāciju, par kuru LCD pieprasa apstiprinājumu Noteikumu 4.2. punktā noteiktajā kārtībā. Ja LCD dalībnieks ir noraidījis Biržas tirdzniecības sistēmā ievadītā uzdevuma izpildi un nav norādījis precizētu norēķiniem nepieciešamo informāciju, LCD pieņem, ka pienākums veikt norēķinus ir Biržas biedram, kurš šo Darījumu noslēdzis vai reģistrējis Biržā, un LCD pieprasa apstiprinājumu Noteikumu 4.2. punktā noteiktajā kārtībā LCD dalībniekam, pie kura Biržas biedram atvērts finanšu instrumentu konts.

4.6. Līdz S dienas plkst. 10.00 LCD dalībnieks iesniedz LCD atteikuma ziņojumu vai līdz plkst. 11.00 LCD dalībnieks iesniedz LCD piekrišanas ziņojumu uz apstiprinājuma pieprasījumu, kuru LCD ir nosūtījis LCD dalībniekam saskaņā ar Noteikumu 4.2. punktu. Pēc atbildes ziņojuma saņemšanas LCD nekavējoties nosūta LCD dalībniekam vienu no šādiem paziņojumiem:

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)

4.6.1. paziņojumu par piekrišanu veikt norēķinus, ja LCD dalībnieks ir piekritis veikt norēķinus;

4.6.2. paziņojumu par Biržas biedra pienākumu veikt norēķinus, ja LCD dalībnieks ir atteicies veikt norēķinus;

4.6.3. paziņojumu par kļūdaini aizpildītu ziņojumu, ja LCD dalībnieks atbildes ziņojumā kāds no laukiem ir aizpildīts kļūdaini.

4.7. Ja līdz S dienas plkst.11.00 LCD nesaņem no LCD dalībnieka atbildi uz Noteikumu 4.2. punktā minēto apstiprinājuma pieprasījumu, kā arī, ja LCD dalībnieks nepiekrīt veikt norēķinus vai LCD dalībnieka atbildes ziņojums ir kļūdains, pienākums veikt norēķinus par Darījumu pāriet Biržas biedram, kurš šo Darījumu noslēdzis vai reģistrējis Biržā, un LCD nosūta Biržai un LCD dalībniekiem attiecīgus paziņojumus.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)

4.8. S dienā plkst.11.15 LCD aprēķina plānotās finanšu instrumentu un naudas neto pozīcijas norēķiniem un pārbauda, vai LCD dalībnieku korespondējošos kontos ir pietiekams skaits finanšu instrumentu norēķinu veikšanai pēc plānotajām neto pozīcijām. Ja finanšu instrumentu skaits nav pietiekams, LCD informē attiecīgo LCD dalībnieku par pārdošanas norēķinu uzdevumiem, kuru izpildei nav pietiekams skaits finanšu instrumentu un norāda, cik finanšu instrumentu nepietiek.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.9. LCD dalībnieks var izmantot vienkāršo (beznaudas) finanšu instrumentu pārvedumu, lai nodrošinātu savā korespondējošā kontā LCD pietiekamu skaitu finanšu instrumentu norēķinu veikšanai pēc plānotajām neto pozīcijām.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.10. Ja LCD vēl nav uzsācis norēķinu uzdevumu izpildi, to var atcelt pēc Biržas iniciatīvas, tai nosūtot LCD norēķinu uzdevuma atcelšanas paziņojumu.

4.11. S dienā līdz plkst.11.10 pilnvarotais LCD dalībnieks nosūta LCD paziņojumu par maksimālo naudas summu, kuru var izmantot cita LCD dalībnieka pirkšanas vai pārdošanas uzdevumu naudas norēķinu izpildei. Minētais paziņojums nav jāiesniedz, ja pilnvarotais LCD dalībnieks ir iesniedzis LCD Noteikumu 2.5.2. punktā minēto līgumu vai pilnvaru un norēķinu izpildei nepieciešamā naudas summa nepārsniedz līgumā vai pilnvarā norādīto limitu, ja līgumā vai pilnvarā ir noteikts maksimālais limits.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)

4.12. Ja līdz S dienas plkst.11.10 LCD nav saņēmis no LCD dalībnieka Noteikumu 4.11. punktā minēto paziņojumu vai saņemtais paziņojums apstiprina mazāku summu kā nepieciešams norēķinu uzdevumu izpildei, LCD atlasa norēķinu uzdevumus, par kuriem ir iespējams izpildīt norēķinus, ņemot vērā pieejamo naudas daudzumu un Biržas norādīto Darījumu noslēgšanas secību (ievērojot principu "pirmais iekšā pirmais ārā").

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.13. Līdz S dienas plkst.12.00 LCD aprēķina jaunas plānotās neto pozīcijas un paziņo visām norēķinos iesaistītajām pusēm, kā arī Biržai par norēķinu uzdevumiem, kuri atlikti neapstiprinātas naudas pozīcijas dēļ.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.14. Norēķinu uzdevumus, kuri ir atlikti neapstiprinātas naudas pozīcijas dēļ, izpilda par katru Darījumu atsevišķi Noteikumu 6.12. punktā noteiktajā kārtībā, tiklīdz LCD ir saņēmis

Noteikumu 4.11. punktā minēto paziņojumu par pietiekamu naudas summu, kuru var izmantot, lai izpildītu atliktos norēķinu uzdevumus.

4.15. Ne vēlāk kā līdz S dienas plkst.12.00 LCD dalībniekam, pie kura pārdevējam ir atvērts finanšu instrumentu konts, ir pienākums nodrošināt DVP norēķiniem nepieciešamo finanšu instrumentu skaitu savā korespondējošā kontā LCD.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.16. Ne vēlāk kā līdz S dienas plkst.12.00 LCD dalībniekam, kurš nodrošina ar Darījumiem saistītos naudas norēķinus, ir pienākums nodrošināt savā naudas kontā Latvijas Bankā norēķiniem nepieciešamo naudas daudzumu.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.17. S dienā plkst.12.00 LCD veic galīgo neto pozīciju aprēķinu finanšu instrumentiem un naudai.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.18. S dienā no plkst.12.00 līdz plkst.12.30 LCD pārbauda finanšu instrumentu pietiekamību LCD dalībnieku korespondējošajos kontos LCD saskaņā ar aprēķinātajām neto pozīcijām un veic šādas darbības:

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.18.1. ja ir pietiekams finanšu instrumentu skaits, nobloķē finanšu instrumentus;

4.18.2. ja finanšu instrumentu skaits nav pietiekams, atlasa norēķinu uzdevumus, par kuriem ir iespējams izpildīt norēķinus, ņemot vērā pieejamo finanšu instrumentu skaitu un Biržas norādīto Darījumu noslēgšanas secību;

4.18.3. aprēķina jaunas neto pozīcijas un paziņo visām norēķinos iesaistītajām pusēm, kā arī Biržai par atliktajiem norēķinu uzdevumiem.

4.19. Norēķinu uzdevumus, kuri ir atlikti nepietiekama finanšu instrumentu skaita dēļ, izpilda par katru Darījumu atsevišķi Noteikumu 6.12. punktā noteiktajā kārtībā, tiklīdz ir nodrošināts norēķiniem nepieciešamais finanšu instrumentu skaits.

4.20. S dienā no plkst. 12.00 līdz plkst.12.30 LCD iesniedz Latvijas Bankai rīkojumu pārskaitīt naudu saskaņā ar aprēķinātajām neto pozīcijām.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.21. S dienā no plkst.12.30 līdz plkst.13.00 Latvijas Banka pārbauda naudas pietiekamību LCD dalībnieku naudas kontos un veic šādas darbības:

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

4.21.1. ja naudas daudzums ir pietiekams, veic naudas norēķinus un nosūta LCD apstiprinājumu par naudas norēķinu veikšanu;

4.21.2. ja naudas daudzums nav pietiekams, nosūta LCD atteikumu veikt norēķinus.

- 4.22. LCD pēc Latvijas Bankas apstiprinājuma par naudas norēķinu veikšanu saņemšanas nekavējoties pārskaita nobloķētos finanšu instrumentus saskaņā ar aprēķinātajām neto pozīcijām un nosūta LCD dalībniekiem norēķinu veikšanas apstiprinājumus.
- 4.23. LCD dalībnieki pēc norēķinu veikšanas apstiprinājuma saņemšanas no LCD nekavējoties veic attiecīgus grāmatojumus savā finanšu instrumentu uzskaites sistēmā.
- 4.24. Ja Latvijas Banka ir atteikusi norēķinu veikšanu, finanšu instrumenti paliek bloķēti uz otro neto norēķinu ciklu un LCD nekavējoties nosūta LCD dalībniekiem un Biržai attiecīgus paziņojumus.

5. DVP norēķinu pēc neto pozīcijām otrais cikls

5.1. DVP norēķinu otrais cikls notiek vienīgi tad, ja pirmajā neto norēķinu ciklā norēķini nav veikti nepietiekama naudas daudzuma dēļ.

5.2. Ja laikā starp pirmo un otro neto norēķinu ciklu, Birža nolemj iesaistīt Garantiju fondu norēķinu pabeigšanai, kā arī atlikt vai atcelt kādu no norēķinu uzdevumiem, Birža par to paziņo LCD ne vēlāk kā līdz S dienas plkst.13.30.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

5.3. S dienā plkst.13.30 LCD veic jaunu neto pozīciju aprēķinu finanšu instrumentiem un naudai, ja Birža ir nolēmusi atlikt vai atcelt kādu no norēķinu uzdevumiem, un paziņo visām norēķinos iesaistītajām pusēm, kā arī Biržai par atliktajiem vai atceltajiem norēķinu uzdevumiem.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

5.4. S dienā no plkst.13.30 līdz plkst.14.00 LCD pārbauda finanšu instrumentu pietiekamību LCD dalībnieku korespondējošos kontos LCD šādā kārtībā:

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

5.4.1. ja nav izmaiņu neto pozīcijās, pārliecinās, vai ir nobloķēts pietiekams finanšu instrumentu skaits;

5.4.2. ja ir izmaiņas neto pozīcijās, atbloķē uz pirmo neto norēķinu ciklu nobloķētos (Noteikumu 4.18. punkts) finanšu instrumentus un:

5.4.2.1. ja finanšu instrumentu skaits ir pietiekams no jauna aprēķinātajām neto pozīcijām, nobloķē finanšu instrumentus;

5.4.2.2. ja finanšu instrumentu skaits nav pietiekams, atlasa norēķinu uzdevumus, par kuriem ir iespējams izpildīt norēķinus, ņemot vērā pieejamo finanšu instrumentu skaitu un Biržas norādīto Darījumu noslēgšanas secību, un no jauna nobloķē finanšu instrumentus.

5.5. Ja izpildās Noteikumu 5.4.2.2. punktā minētais gadījums, LCD S dienā līdz plkst.14.00 aprēķina jaunas neto pozīcijas un paziņo visām norēķinos iesaistītajām pusēm, kā arī Biržai par atliktajiem norēķinu uzdevumiem.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)

- 5.6. Norēķinu uzdevumus, kuri ir atlikti nepietiekama finanšu instrumentu skaita dēļ, izpilda par katru Darījumu atsevišķi saskaņā ar Noteikumu 6.12. punktā noteikto kārtību, tiklīdz ir nodrošināts norēķiniem nepieciešamais finanšu instrumentu skaits.
- 5.7. S dienā līdz plkst.14.00 LCD iesniedz Latvijas Bankai rīkojumu pārskaitīt naudu saskaņā ar aprēķinātajām neto pozīcijām.
(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2006. gada 27. marta sēdē un stājas spēkā 2006. gada 3. aprīlī)
- 5.8. S dienā no plkst.14.00 līdz plkst.14.30 Latvijas Banka pārbauda naudas pietiekamību LCD dalībnieku korespondējošos kontos Latvijas Bankā:
- 5.8.1. ja naudas daudzums LCD dalībnieku naudas kontos Latvijas Bankā ir pietiekams, Latvijas Banka veic norēķinus un nosūta LCD apstiprinājumu;
- 5.8.2. ja naudas daudzums LCD dalībnieku korespondējošos kontos Latvijas Bankā nav pietiekams, Latvijas Banka norēķinus neveic un nosūta LCD atteikumu.
- 5.9. LCD pēc Latvijas Bankas apstiprinājuma par naudas norēķinu veikšanu saņemšanas nekavējoties pārskaita nobloķētos finanšu instrumentus saskaņā ar aprēķinātajām neto pozīcijām un nosūta LCD dalībniekiem norēķinu veikšanas apstiprinājumus.
- 5.10. Ja Latvijas Banka ir atteikusi norēķinu veikšanu, finanšu instrumenti paliek bloķēti uz nākamo norēķinu dienu un tiek iekļauti nākamās norēķinu dienas pirmajā neto norēķinu ciklā. LCD nosūta LCD dalībniekiem un Biržai attiecīgus paziņojumus.

6. DVP norēķini par katru Darījumu atsevišķi (pēc bruto principa)

- 6.1. LCD veic DVP norēķinus par katru Darījumu atsevišķi, ja norēķinu periods ir T+0.
- 6.2. Birža pēc Darījuma noslēgšanas vai reģistrēšanas tās tirdzniecības sistēmā, nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz S dienas plkst.14.30 sagatavo un nosūta LCD norēķinu uzdevumu saskaņā ar kārtību, kura noteikta starp LCD un Biržu noslēgtajā līgumā.
- 6.3. LCD dalībniekam, pie kura pārdevējam ir atvērts finanšu instrumentu konts, ir pienākums nodrošināt DVP norēķiniem nepieciešamo finanšu instrumentu skaitu savā korespondējošā kontā LCD ne vēlāk kā Darījums noslēgts vai reģistrēts Biržā.
- 6.4. LCD dalībniekam, kurš nodrošina ar Darījumu saistītos naudas norēķinus, ir pienākums nodrošināt DVP norēķiniem nepieciešamo naudas daudzumu savā naudas kontā Latvijas Bankā ne vēlāk kā Darījums noslēgts vai reģistrēts Biržā.
- 6.5. Pēc norēķinu uzdevumu saņemšanas no Biržas, LCD nekavējoties pārbauda, vai kādam no norēķinu uzdevumiem ir nepieciešams LCD dalībnieka apstiprinājums (piekrišana veikt norēķinus). Ja apstiprinājums ir nepieciešams, LCD nekavējoties nosūta apstiprinājuma pieprasījumu attiecīgajam LCD dalībniekam, norādot nepieciešamo apstiprinājuma veidu.
- 6.6. LCD pieprasa apstiprinājumu (piekrišanu veikt norēķinus) no LCD dalībnieka Noteikumu 4.3. punktā minētajos gadījumos.
- 6.7. Līdz S dienas plkst.15.00 LCD dalībniekam pēc savas iniciatīvas ir tiesības noraidīt norēķinu uzdevumu izpildi Noteikumu 4.4.1. – 4.4.3. punktā minētajos gadījumos.

- 6.8. Lai LCD dalībnieks pēc savas iniciatīvas noraidītu uzdevuma izpildi, tam ir jānosūta LCD attiecīgs paziņojums. Šajā paziņojumā LCD dalībniekam ir tiesības norādīt precizētu norēķiniem nepieciešamo informāciju, par kuru LCD pieprasa apstiprinājumu Noteikumu 6.5. punktā noteiktajā kārtībā. Ja noraidot uzdevumu izpildi, LCD dalībnieks nav norādījis precizētu norēķiniem nepieciešamo informāciju, LCD pieņem, ka pienākums veikt norēķinus ir Biržas biedram, kurš šo Darījumu noslēdzis vai reģistrējis Biržā, un LCD pieprasa apstiprinājumu Noteikumu 6.5. punktā noteiktajā kārtībā LCD dalībniekam, pie kura Biržas biedram atvērta finanšu instrumentu konts.
- 6.9. Līdz S dienas plkst.16.00 LCD dalībnieks iesniedz LCD atbildes ziņojums (piekrišana vai atteikums veikt norēķinus) uz apstiprinājuma pieprasījumu, kuru LCD ir nosūtījis LCD dalībniekam saskaņā ar Noteikumu 6.5. punktu. Pēc atbildes ziņojuma saņemšanas LCD nekavējoties nosūta LCD dalībniekam vienu no šādiem paziņojumiem:
- 6.9.1. paziņojumu par piekrišanu veikt norēķinus, ja LCD dalībnieks ir piekritis veikt norēķinus;
 - 6.9.2. paziņojumu par Biržas biedra pienākumu veikt norēķinus, ja LCD dalībnieks ir atteicies veikt norēķinus;
 - 6.9.3. paziņojumu par kļūdaini aizpildītu ziņojumu, ja LCD dalībnieka atbildes ziņojumā kāds no laukiem ir aizpildīts kļūdaini.
- 6.10. Ja līdz S dienas plkst.16.00 LCD nesaņem no LCD dalībnieka atbildes ziņojumu uz apstiprinājuma pieprasījumu, kā arī, ja atbildes ziņojums iesniegts kļūdaini vai atbildes ziņojums neapstiprina norēķinu uzdevumu (LCD dalībnieks nepiekrīt veikt norēķinus), pienākums veikt norēķinus par Darījumu pāriet Biržas biedram, kurš šo Darījumu noslēdzis vai reģistrējis Biržā, un LCD nosūta Darījumā iesaistītajām pusēm paziņojumu.
- 6.11. Ja LCD vēl nav uzsācis norēķinu uzdevuma izpildi, to var atcelt pēc Biržas iniciatīvas, tai nosūtot LCD norēķinu uzdevuma atcelšanas paziņojumu.
- 6.12. DVP norēķinu par katru Darījumu atsevišķi izpildes kārtība un laika grafiks:
- 6.12.1. LCD uzsāk norēķinu uzdevuma izpildi nekavējoties pēc tā saņemšanas no Biržas vai pēc Noteikumu 6.5. punktā minētā apstiprinājuma saņemšanas (ja tāds ir nepieciešams), bet ne vēlāk kā S dienā plkst.16.00;
 - 6.12.2. pirms norēķinu uzdevuma izpildes, LCD pārbauda finanšu instrumentu pietiekamību LCD dalībnieka, pie kura pārdevējam atvērta finanšu instrumentu konts, korespondējošā kontā LCD un atbilstoši situācijai rīkojas vienā no šādiem veidiem:
 - 6.12.2.1. ja ir pietiekams finanšu instrumentu skaits, nobloķē finanšu instrumentus;
 - 6.12.2.2. ja finanšu instrumentu skaits nav pietiekams, atliek norēķinu uzdevuma izpildi līdz brīdim, kad ir nodrošināts norēķiniem nepieciešamais finanšu instrumentu skaits.
 - 6.12.3. pēc finanšu instrumentu nobloķēšanas LCD pārbauda, vai ir nepieciešams apstiprinājums no pilnvarotā LCD dalībnieka naudas norēķinu veikšanai un atbilstoši situācijai LCD rīkojas vienā no šādiem veidiem:
 - 6.12.3.1. ja apstiprinājums nav nepieciešams, nekavējoties turpina norēķinu procesu,
 - 6.12.3.2. ja apstiprinājums ir nepieciešams, turpina norēķinu procesu tikai pēc tam, kad ir saņemts pilnvarotā LCD dalībnieka naudas norēķinu veikšanas apstiprinājums, kuru pilnvarotais LCD dalībnieks sniedz, ņemot vērā Noteikumu 4.11. punktā noteiktos izņēmumus;
 - 6.12.4. ja līdz S dienas plkst.16.00 LCD nav saņēmis no pilnvarotā LCD dalībnieka apstiprinājumu veikt naudas norēķinus, vai saņemtais apstiprinājums apstiprina mazāku summu kā

nepieciešams, LCD atbloķē finanšu instrumentus, pārceļ norēķinu izpildi uz nākamo norēķinu dienu un paziņo LCD dalībniekiem, kā arī Biržai par norēķinu pārceļšanu;

6.12.5. pēc apstiprinājuma saņemšanas no pilnvarotā LCD dalībnieka, bet ne vēlāk kā S dienā plkst.16.30, LCD iesniedz Latvijas Bankai rīkojumu pārskaitīt naudu atbilstoši saņemtajiem norēķinu uzdevumiem;

6.12.6. pēc rīkojuma saņemšanas no LCD, Latvijas Banka nekavējoties, bet ne vēlāk kā S dienā plkst.16.45, pārbauda naudas pietiekamību LCD dalībnieku naudas kontos un atbilstoši situācijai rīkojas vienā no šādiem veidiem:

6.12.6.1. ja naudas daudzums ir pietiekams, veic norēķinus un nosūta LCD apstiprinājumu par norēķinu veikšanu;

6.12.6.2. ja naudas daudzums nav pietiekams, nosūta LCD atteikumu veikt norēķinus.

6.12.7. LCD pēc apstiprinājuma par norēķinu veikšanu saņemšanas no Latvijas Bankas nekavējoties, bet ne vēlāk kā S dienā plkst.16.45 pārskaita nobloķētos finanšu instrumentus un nosūta LCD dalībniekiem, kā arī Biržai norēķinu veikšanas apstiprinājumus.

6.13. LCD dalībnieki, saņemot no LCD norēķinu veikšanas apstiprinājumu, nekavējoties veic attiecīgus grāmatojumus savā finanšu instrumentu uzskaites sistēmā.

6.14. Ja norēķiniem nepieciešamais finanšu instrumentu skaits vai naudas daudzums nav nodrošināts līdz S dienas plkst. 16.00, vai Latvijas Banka ir atteikusi veikt norēķinus, LCD pārceļ norēķinu izpildi uz nākamo norēķinu dienu un paziņo LCD dalībniekiem, kā arī Biržai par norēķinu pārceļšanu.

6.15. Nav pieļaujama LCD iesniegto norēķinu uzdevumu daļēja izpilde.

7. Grāmatojumi

7.1. Ar finanšu instrumentu pārvedumiem saistītos grāmatojumus atspoguļo, izmantojot klasifikatorus, kuri ir noteikti LCD noteikumos Nr.11 "Par datu apmaiņu" un tiek izmantoti datu apmaiņā un finanšu instrumentu uzskaitē.

7.2. Lai nodrošinātu finanšu instrumentu pietiekamību norēķinu brīdī, LCD dalībniekam ir tiesības nobloķēt DVP norēķinu izpildei nepieciešamo finanšu instrumentu skaitu pārdevēja finanšu instrumentu kontā un DVP norēķinu izpildei nepieciešamo naudas daudzumu finanšu instrumentu pircēja naudas kontā.

(Ar grozījumiem, kas apstiprināti LCD padomes 2007. gada 29. maija sēdē un stājas spēkā 2007. gada 1. jūnijā)

7.3. LCD dalībnieks nodrošina, ka laika posmā no T dienas līdz S dienai tam ir pieejama informācija par neto norēķinu veikšanai nepieciešamajām naudas un finanšu instrumentu pozīcijām, ja tādas S dienā var izveidoties.

7.4. S dienā LCD dalībnieks, saņemot paziņojumu par DVP norēķinu uzdevuma izpildi, veic grāmatojumus savā finanšu instrumentu un saistītajā naudas uzskaites sistēmā ar tās pašas dienas datumu, kad DVP norēķinu uzdevums ir izpildīts LCD. Saņemot no LCD paziņojumu par atliktajiem norēķiniem, LCD dalībnieks grāmatojumus neveic.

7.5. DVP norēķins ir galīgs ar brīdi, kad finanšu instrumenti ir ieskaitīti LCD dalībnieka, pie kura finanšu instrumentu saņēmējam atvērts finanšu instrumentu konts, korespondējošā kontā.

8. Noslēguma jautājumi

- 8.1. Noteikumu spēkā stāšanās datumu nosaka LCD padome ar atsevišķu lēmumu.
- 8.2. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē ar AS "Latvijas Centrālā depozitārija" padomes 2004. gada 23. janvāra lēmumu apstiprinātie Latvijas Centrālā depozitārija noteikumi nr.6 "Par norēķiniem par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem".